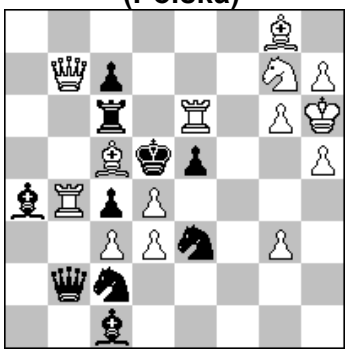
ROZSTRZYGNIĘCIE KONKURSU POLSKIEGO ZWIĄZKU SZACHOWEGO 2025
SAMOMATY W 3 – 6 POSUNIĘCIACH
SĘDZIA: JAROSŁAW BRZOZOWICZ - SĘDZIA MIĘDZYNARODOWY FIDE

Na konkurs Polskiego Związku Szachowego 2025 r. w dziale samomatów 3-6 pos. wpłynęło 37 zadań od 13 autorów reprezentujących 8 państw. Poziom zadań był zróżnicowany, co wynika częściowo z dużej ilości nadesłanych prac. Różne było też podejście autorów do idei samomata. W mniejszości były problemy opierające swoją wartość o groźbę i szukające różnorodności w grze obronnej czarnych. Przeważały zadania przypominające „szachowe sudoku" - łatwiejsze lub trudne technicznie łamigłówki z dominacją białych figur. W tym typie zadań premiowałem przede wszystkim ekonomię zadań, czy jest ona adekwatnie użyta do pomysłu i w końcu kunszt techniczny autora.

Do powszechnie uznanej formy problemów - miniatur musiałem przyłożyć inną miarę ocen, stąd znalazły się one w osobnym werdykcie.

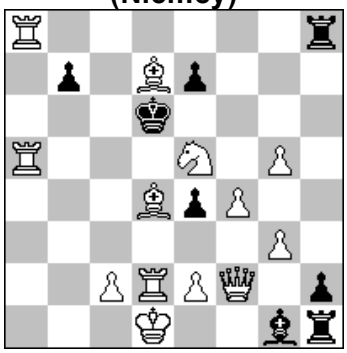
Oto wyniki konkursu:

I nagroda
Waldemar TURA
(Polska)

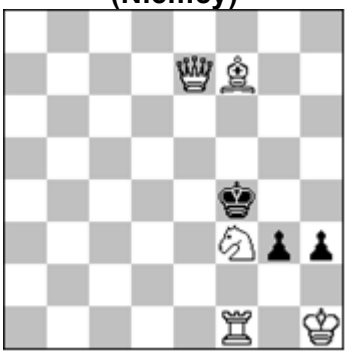
s#3 (14+10)

II nagroda
Udo DEGENER
(Niemcy)

s#3 (13+9)

Specjalna nagroda
Marcin BANASZEK
(Niemcy)

s#6 b) Gf7→d5 (5+3)
c) b+ +b.Sf1 d) c+ Gd5→f7

I nagroda - nr 3332 –Waldemar TURA (Polska)

Doskonałe zadanie arcymistrza W. Tury realizujące niespotykaną dotychczas syntezę krzyża białej wieży i Adabaszewa 2x2. Warto prześledzić je od pierwszego posunięcia. Wstęp 1.Gf8! - goniec po przesłonie wieżą (2.We7+) robi miejsce d6 cz. K (a w trakcie gry okaże się, że również d4). Wymuszenie mata następuje na polu f5 - 3.Sf5+. Po obronie 1...e:d4 W zwalnia cz. K tym razem pole e5 (2.Wf6+) i wymusza mata również na polu f5 (3.Wf5+). Jest to pierwsza para gier. W wariantach 1...Hc3 i 1...c:d3 mamy drugą parę gier realizującą temat VI WCCT (w skrócie - tożsamość korzyści ze szkodą obrony). Po 1...Hc3 to czarne tym razem kreują wolne pole - d4 cz. K, jednocześnie blokując dalekie pole c3. Analogicznie po 1...c:d3 - kolejne wolne pole dla cz. K i dalekie blokowanie. Wymuszanie mata następuje w obu przypadkach zamiennie przez G i W na polu d5 opuszczonym przez cz. K. Podsumowując; temat Adabaszewa, krzyż białej. W (2.We7+/Wf6+/We5+/Wd6+), temat VI WCCT wzbogacony blokowaniem dalekich pól królewskich, forsowanie mata na f5 W lub S i zamiana funkcji G/W przy wymuszaniu mata na d5. Ponadto autor po obronie 1...Sd4 kompletuje w zadaniu krzyż cz .K - 2...Kd6/Ke5/Kd4/Kc5. Bezapelacyjnie najlepsze zadanie konkursu.

1.Gf8! ~ 2.We7+ Kd6 3.Sf5+ S:f5# 1...e:d4 2.Wf6+ Ke5 3.Wf5+ S:f5# 1...H:c3 2.W:e5+ K:d4 3.Wd5+ S:d5# 1...c:d3/S:d4 2.Wd6+ Ke4/Kc5 3.Gd5/W:c4+ S:d5/S:c4#.

II nagroda.- nr 3510 – Udo DEGENER (Niemcy)

Główny motyw tego zadania to bristolskie torowanie drogi białemu H. Pomysł jest powiązany tematycznie z kreacją wolnych pól cz. K. We wstępie robią to białe zdejmując kontrolę z pola e5, w wariantach czarny pionek zwalniający pole e7 i cz. W, likwidująca kontrolę pola c7 (szkoda, że trzeba było użyć wieży). Kreowanie wolnych pól cz. K to jednoczesna szkoda obrony - dzięki odejściu K na c7 i e7 możliwe jest wymuszenie mata. Jednorodne są też posunięcia G torującego drogę H - odcina on drogę ucieczki cz. K. Motywacja wariantu 1...e3 jest nieco inna, ale daje zamianę kontynuacji gry. Gra b. H wymusza maty na czterech różnych polach-d4, b6, c5, e3. W sumie solidnie przeprowadzony pomysł. .

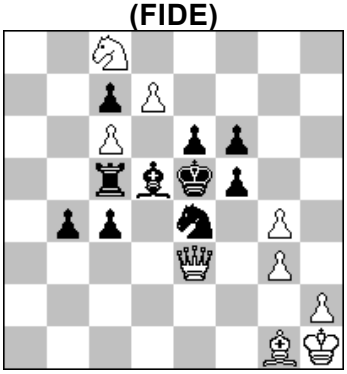
1.f5! ~ 2.Gc5+ K:e5 3.Hd4+ G:d4# 1...W:a8 2.Ga7+ Kc7 3.Hb6+ G:b6# 1...e6 2.Gb6+ Ke7 3.Hc5+ G:c5# 1...e3 2.Gc5+ K:e5 3.H:e3+ G:e3#.

Specjalna nagroda - nr 3326 – Marcin BANASZEK (Niemcy)

Trudny do realizacji pomysł wymuszenia mata na jednym polu przez cztery różne figury (H, W, G, S) znajdujące się na diagramie, przy tak oszczędnym materiale (5+3) nie był przeszkodą dla Marcina Banaszka. Autor osiągnął cel tworząc 4 pozycje bliźniacze. Patrząc właśnie całościowo możemy docenić rekordowość tego zadania. Na 24 posunięcia białych 23 są różne, cz. K. wykonuje 18 posunięć na 14 różnych polach, wszystkie maty są wzorowe przy dwóch odmiennych siatkach matowych (z cz. K na f1 i g3). W pierwszym wariancie wszystkie 6 posunięć białych wykonuje H, poza tym trzykrotny switchback cz. K i dodatkowe ofiary. Czterokrotny szachujący wstęp tą samą figurą, choć ma też znamiona rekordu, nie może być uznany za zaletę zadania (wyklucza inicjatywę czarnych), ale jest to konieczność wymuszona materiałem porównywalnym do miniatury.

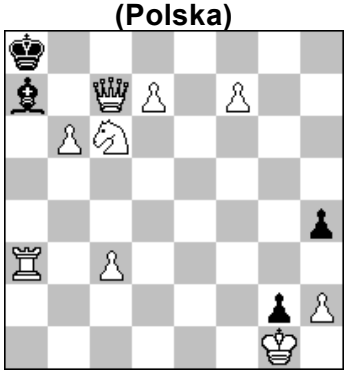
a) 1. Hg5+! Ke4 2. Hg4+ Kd3 3. Hc4+ Ke3 4. Hd4+ Ke2 5. Hd2+ K:f1 6. Hg2+ h:g2# b) 1. Hf6+! Kg4 2. Ge6+ Kh5 3. Gf7+ Kg4 4. S3h2+ g:h2 5. Wf2! Kg3 6. Wg2+ h:g2# c) 1. Hf7+! Kg4 2. S1h2+ g:h2 3. Ge6+ Kg3 4. Se1! Kh4 5. Hf5! Kg3 6. Sg2! h:g2# d) 1. He5+! K:f3 2. Gh5+ Kf2 3. He3+ K:f1 4. Ge2+ Ke1 5. Gf3+ Kf1 6. Gg2+ h:g2#.

1 wyróżnienie honorowe
Anatolij STIOPOCZKIN
(FIDE)

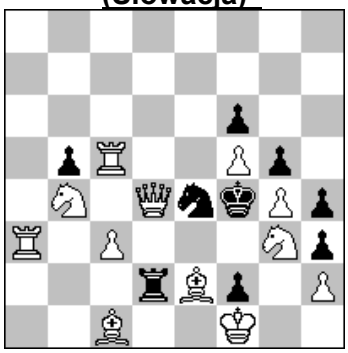
s#3 (9+10)

2 wyróżnienie honorowe
Marian FRĄK
(Polska)

s#3 b) -Pc3 (9+4)

3 wyróżnienie honorowe
Zoltan LABAI
(Słowacja)

s#3 (12+9)

1 wyróżnienie honorowe nr 3402 – Anatolij STIOPOCZKIN (FIDE)

Samomat z trzema ciekawymi, choć niejednorodnymi, grami. W pierwszej 1...Wc6~, wieża blokująca odejście cz. G. to wariant dający możliwość nieforsownego zagrania 2.Hh6. W drugiej grze po 1...Gc6 otwarcie linii b. H (Hc5-c7) ze switchbackiem, a w wariancie 1...f:g4 dalekie blokowanie pola królewskiego. Wstęp nienajlepszy.

1.d8G! ~ 2.Hc3+! b:c3 3.G:c7+ Sd6# 1…G:c6 2.H:c5+ Gd5 3.H:c7+ Sd6# 1…W:c6 2.Hh6! f:g4 3.H:f6+ S:f6# 1…f:g4 2.Hd4+ Kf5 3.H:f6+ S:f6#

2 wyróżnienie honorowe nr 3396 – Marian FRĄK (Polska)

Bogate treściowo zadanie z powiązanymi ze sobą bliźniaczymi pozycjami. W pozycji a ofiara b. H i cicha gra promowanego b. S powodująca wytempowanie czarnych. W pozycji b forsowna rozgrywka prowadząca do sformowania aktywnej czarnej baterii. .Wymiana próby i rozwiązania, dwie słabe promocje i zamiana funkcji b. Sc6 i b. Pf7: w pozycji a S daje wstęp, w b wymusza mata; a Pf7 w pozycji a po promocji w S wymusza mata, w b daje wstęp. Dobra praca naszego mistrza.

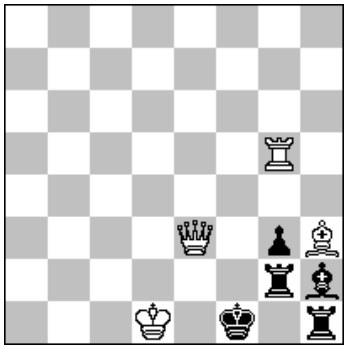
a) 1.f8G? ... 6.c:d4? 1.Sd8! h3 2.Hb8+ K:b8 3.f8S Ka8 4.Sfe6 Kb8 5.Sc7 G:b6# b) 1.Sd8? ... 6.We3? 1.f8G! h3 2.Hd8+ Kb7 3.Hc8+ K:b6 4.Wa6+ Kb5+ 5.Sd4+ G:d4#.

3 wyr. honorowe - nr 3520 – Zoltan LABAI (Słowacja

Ciekawe zadanie z tempowym i forsownym szukaniem mata. Krótka analiza: w pozycji diagramu po 1...h:g3 (z perspektywą 2...g:h2) nie można grać 2.He5+? f:e5 3.Gd2+ Sd2# (uwolniony cz. S), gdyż 2...Ke3!. Logiczne jest 1.Sc2? z kontrolą pola e3. Złuda 1.Wc4? daje wariant 1...b:c4 z odejściem b. S oraz ciekawą kontynuacją - otóż białe wykorzystując pole zwolnione przez W mogą zagrać 2.Hc5? kontrolując pola e3 i e5, ale 1...g:h2! Wstęp prozaiczny 1.c4! z kontrolą pola e3 uaktywnia wreszcie Wa3.

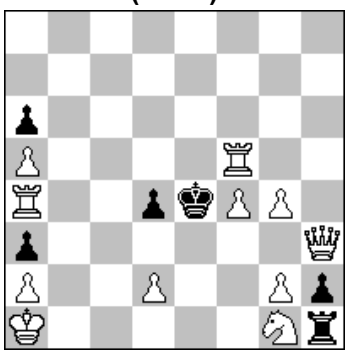
1.Wc4? tempo 1...b:c4 a 2.Sd3+ c:d3 3.Sh1 d:e2# 1...h:g3! b 1.Sc2? tempo 1...h:g3 b 2.He5+ f:e5 3.G:d2+ S:d2# 1...b4! c 1.c4! tempo 1...b:c4 a 2.Sd3+ c:d3 3.Sh1 d:e2# 1...h:g3 b 2.He5+ f:e5 3.G:d2 S:d2#

4 wyróżnienie honorowe
Steven B. DOWD
(USA)

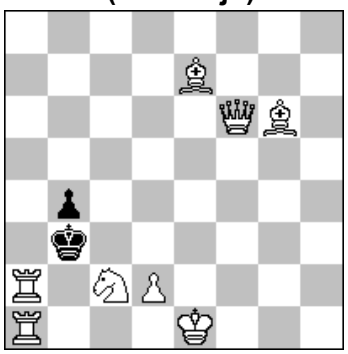
s#5 **(4+5)**

5 wyróżnienie honorowe
Anatolij STIOPOCZKIN
(FIDE)

s#4 **(11+6)**

1 pochwała
Jozef HOLUBEC
(Słowacja)

s#5 **(8+2)**

4 wyróż. honorowe - nr 3533 – Steven B. DOWD (USA)

Ekonomiczne zadanie z aktywnymi czarnymi figurami i matami wzorowymi. Pierwszy wariant z zamianą wiązania cz. W, przesłoną b. W i matem z baterii K/W. Drugi wariant z wędrówką cz. K i matem z baterii G/W.

1.Wg4! tempo 1...Wg1 2.Hd2 Wh1 3.Wf4+ Kg1 4.Hd4+ Wf2 5.Gg2 K:g2# 1...Gg1 2.Hd3+ Kf2 3.Hf5+ Ke3 4.Hf4+ Kd3 5.Hd4+ G:d4#.

5 wyróżnienie honorowe - nr 3393 – Anatolij STIOPOCZKIN (FIDE)

Biały gra z zamianą 2 gier po słabych promocjach. Dobry wstęp powoduje zmianę kontynuacji. Pierwszy wariant z ofiarą W, drugi z otwarciem linii H. Sposób wymuszenia mata, choć taki sam jak w przygotowaniu, jest dobrze umotywowany.

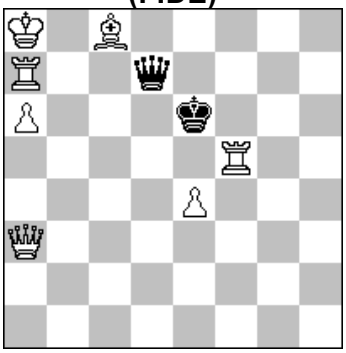
1…h:g1G 2.He3+ G:e3# 1…h:g1S 2.Hf3+ S:f3# 1.g5! tempo 1…h:g1G 2.W:d4+ K:d4.He3+ Kc4 4.He4+ Gd4# 1…h:g1S 2.We5+ K:f4 .Wf5+ Ke4 4.Hf3+ S:f3#.

1 pochwała - nr 3395 – Jozef HOLUBEC (Słowacja)

Dwuwariantowe zadanie z ładnym wstępem oddającym pole cz. K i ofiarą b. W. Pierwszy wariant z cichą antykrytyczną grą b. pionka i otwarciem linii b. G. Drugi wariant forsowny z czynną ofiarą b. W, ale i statystującym Ge7.

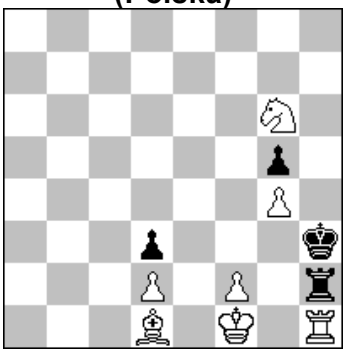
1.0-0-0! K:a2 2.Ha6+ Kb3 3.d4 Kc3 4.Sa1 b3 5.Gb1 b2# 1... Kc4 2.Hc6+ Kb3 3.Wa3+ b:a3 4.Hb5+ Ka2 5.Hb2+ a:b2#.

2 pochwała
Anatolij STIOPOCZKIN
(FIDE)

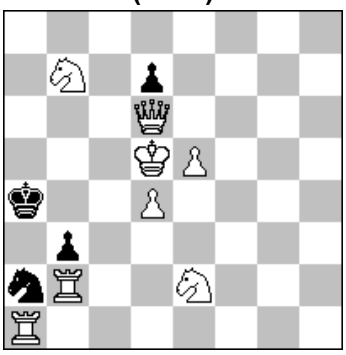
s#5 **(7+2)**

3 pochwała
Stefan PARZUCH
(Polska)

s#5 **(7+4)**

4 pochwała
Steven B. DOWD
(USA)

s#6 **(8+4)**

2 pochwała - nr 3425 – Anatolij STIOPOCZKIN (FIDE)

Fatamorgana z pięknym wstępem odsyłającym b. H do rogu i oddaniem 2 pól cz. K. Dwa warianty z powrotem H na pole wyjściowe a3.

1…H:c8# 1.Ha1!! tempo 1…Kd6 2.He5+ Kc6 3.Hb5+ Kd6 4.Hc5+ Ke6 5.Ha3! H:c8# 1…Ke7 2.Hf6+ Ke8 3.Hh8+ Ke7 4.Hf8+ Ke6 5.Ha3! H:c8#.

3 pochwała - nr 3407 – Stefan PARZUCH (Polska)

Ładna, logiczna fatamorgana. Ruch utrzymujący tempo 1.Gf3? nie przechodzi, gdyż 1…Wh1+!. Konieczny jest czteroposunięciowy rajd S, który przesłoni linię b. G. - 4.Sg2+.Teraz można grać 5.Gf3!

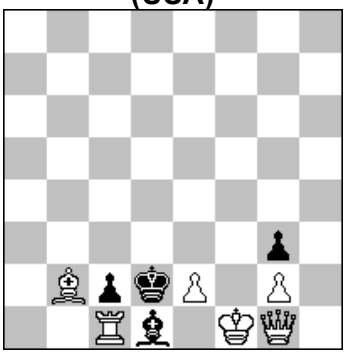
1...W:h1# 1.Se7! Kh4 2.Sf5+ Kh3 3.Se3 Kh4 4.Sg2+ Kh3 5.Gf3! W:h1#.

4 pochwała - nr 3418 – Steven B. DOWD (USA)

Fatamorgana z dwuposunieciową sekwencją w przygotowaniu, a w rozwiązaniu krótkie rajdy cz. i b. K oraz subtelny switchback Wa1-b1-a1.

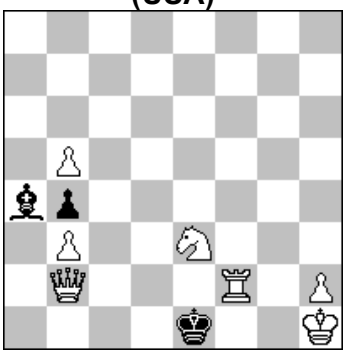
1....Kb5 2.Sc3+ Sxc3# 1.Kc5! Ka3 2.Wab1 S- 3.Kc4+ Ka4 4.Wa1+ Sa2 5.Kd5 Kb5 6.Sc3+ Sxc3#.

5 pochwała
Steven B. DOWD
(USA)

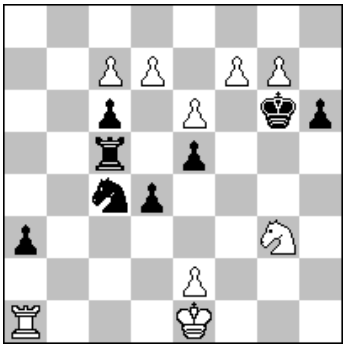
s#5 (6+4)

6 pochwała
Steven B. DOWD
(USA)

s#6 (7+3)

Specjalna pochwała
Wiktor JUZIUK
(Ukraina)

s#6 (9+8)

5 pochwała - nr 3443 – Steven B. DOWD (USA)

Fatamorgana z zamianą miejsc i funkcji białego G i H. Dobry wstęp z ofiarą figury, mat wzorowy i ekonomia wykonania to kolejne zalety tej pracy.

1...G:e2# 1.Gd4 K:c1 2.He3+ Kb1 3.Hb3+ Kc1 4.Hb2+ Kd2 5.Gg1 G:e2#.

6 pochwała - nr 3403 – Steven B. DOWD (USA)

Dwuwariantowy samomat z tematem Kożakina, wymiennymi ofiarami H i W, a także powrotami cz. W w obydwu wariantach.

1.Wg2! G:b3 2.Hc1+ Gd1 3.Sc2+ Kf1 4.Wf2+ K:f2 5.He3+ Kf1 6.Hf3+ G:f3# 1...G:b5 2.Wg1+ Gf1 3.Sf5 Kd1 4.Sd4 Ke1 5.Hc1+ Kf2 6.Wg2+ G:g2#.

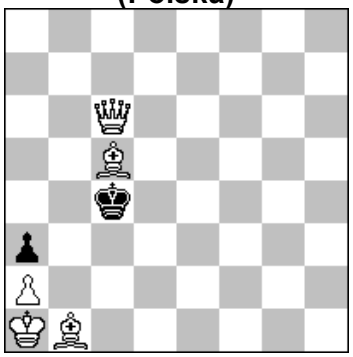
Specjalna pochwała - nr 3514 – Wiktor JUZIUK (Ukraina

Zadanie należy traktować w kategorii rekordu - task Valladao w połączeniu z pełną promocją - H, W, G, S wykonany w minimalnej ilości 6 posunięć. Pomysł wymusił forsowną realizację problemu z szachującym wstępem włącznie.

1.g8Q+ Kf6 2.f8R+ Ke7 3.d8B+ Kd6 4.c8S+ Kd5 5.e4+ f:e3 ep. 6. O-O-O+ Sd2#..

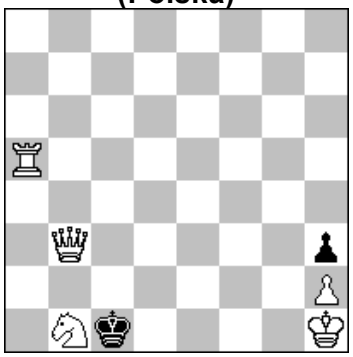
MINIATURY

Nagroda
Marian FRĄK
(Polska)

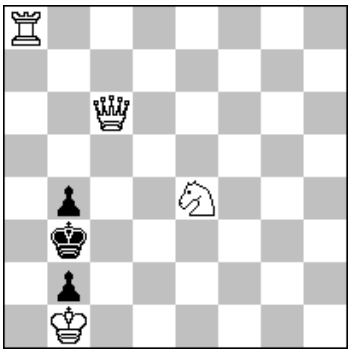
s#5 b) Kc4→c3 (5+2)

Wyróżnienie honorowe
Marian FRĄK
(Polska)

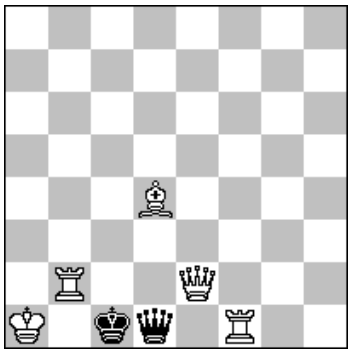
s#5 2 rozw. (5+2)

Pochwała ex ae.
Anatolij STIOPOCZKIN
(FIDE)

s#5 b) Se4→b7 (4+3)

Pochwała ex ae.
Marian FRĄK
(Polska)

s#6 (5+2)

Nagroda - nr 3496 – Marian FRĄK (Polska)

Wymuszanie mata na polu b2 z ofiarą hetmana i gońca w pozycji bliźniaczej. Bardzo dobra konstrukcyjnie, precyzyjna miniatura z oryginalnym materiałem. Maty wzorowe z K na polach c1 i c2.

a) 1.Gc2! Kc3 2.Hd5 K:c2 3.Gb4 Kc1 4.Gc3 Kc2 5.Gb2 a:b2# b) 1.Hd6! Kc4 2.Gd3+ Kc3 3.Ge2 Kc2 4.Hd4 Kc1 5.Hb2+ a:b2#.

Wyróżnienie honorowe - nr 3485 – Marian FRĄK (Polska

Zadanie z wyborem wstępu w pierwszym rozwiązaniu - 1.Sc3? Kd2 2.Wa1? i 1.Sc3? Kd2 2.Wa1 Kd3? z przesłonami W i H. Rozwiązuje 1.Sd2! z ofiarą S. Druga gra ze wstępem 1.Ha2! daje w efekcie zamianę funkcji H i W.

1.Sa3? Kd2 2.Wa1? 1.Sc3? Kd2! 1.Sd2! K:d2 2.Wa1 Ke2 3.Hc3 Kf2 4.Wa2+ Kf1 5.Wg2 h:g2# 1.Ha2! Kd1 2.Hc4 Ke1 3.Hg4 Kf2,f1 4.We4 Kf1,f2 5.Hg2+ h:g2#.

Pochwała ex aequo ała - nr 3358 – Anatolij STIOPOCZKIN (FIDE)

Bliźniak z dwoma matami wzorowymi, echem i ofiarami b. S i W na polach a3 i c3. W poz. a były podobne zadania, pozycja b z utworzeniem baterii dodaje zadaniu świeżości, szkoda że z szachującym wstępem.

a). 1.Sc3! b:c3 2.Wb8+ Ka3 3.Hc5+ Ka4 4.Wa8+ Kb3 5.Hd4 c2# b). 1.Sa5+! Ka3 2.Hc5 Ka4 3.Sc4+ Kb3 4.Wa3+! b:a3 5.Sb6 a2#.

Pochwała ex aequo - nr 3384 – Marian FRĄK (Polska)

Trzy aktywne ofiary białych figur i mat wzorowy z wykorzystaniem blokowania pola a2 w arystokratycznej miniaturze.

1.We1! H:e1 2.Ge3+ Hd2 3.Wa2 H:e3 4.Hb2+ Kd1 5.Hc2+ Ke1 6.Hc1+ H:c1#.

Częstochowa, 26 października 2026 r. **Sędzia międzynarodowy FIDE Jarosław BRZOZOWICZ**

UCZESTNICY

Konkurowało 37 zadań nadesłanych przez 13 autorów z 8 krajów: FIDE (1-4), Niemcy (2-2), Peru (1-0,5), Polska (4-12), Słowacja (2-3), Ukraina (1-1), USA (1-13,5), Włochy (1-1).

LISTA

Armeni Alberto (Włochy) 3436, Babiarz Andrzej (Polska) 3397, Banaszek Marcin (Niemcy) 3326, Degener Udo (Niemcy) 3510, Dowd Steven B. (USA) 3321, 3354, 3359, 3394, 3403, 3418, 3426, 3444, 3456, 3460, 3489, 3513, 3533 , &3317, Frąk Marian (Polska) 3384, 3396, 3417, 3449, 3455, 3465, 3480, 3485, 3496, Holubec Jozef (Słowacja) 3395, Juziuk Wiktorr (Ukraina) 3514, Labai Zoltan (Słowacja) 3520, 3526, Parzuch Stefan (Polska) 3407, Stiopoczkin Anatolij (FIDE) 3358, 3393, 3402, 3425, Tarnawiecki Antonio (Peru) &3317, Tura Waldemar (Polska) 3332.

Uwagi dotyczące werdyktu konkursu PZSzach s#3-6 2025 prosimy kierować do 30 XII 2026 na adres:
a11z@interia.pl